Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

29 362 Modernisering van de overheid

AW **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 13 november 2026

De vaste commissie voor Digitalisering[1] heeft schriftelijk overleg gevoerd met de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid over **de Standen van de Uitvoering 2024 Logius en AcICT.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 30 september 2026.
- De antwoordbrief van 6 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Digitalisering,

Van Dooren

[1] Samenstelling:
Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Fiers (PRO), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Goossen (BBB), Hartog (Volt), Van Hattem (PVV), Janssen (SP), Kanis (D66), Lievense (BBB), Van Meenen (D66), Musa (VVD), Nicolaï (PvdD), Van den Oetelaar (FVD), Panman (BBB) (ondervoorzitter), Petersen (VVD), Ramsodit (PRO), Recourt (PRO), Van Rooijen (50PLUS), Roovers (PRO), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Steenkamp (CDA), Talsma (ChristenUnie), Veldhoen (PRO) (voorzitter), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), De Vries (SGP), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE COMMISSIE DIGITALISERING

Aan de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid

Den Haag, 30 september 2026

De leden van de vaste commissie voor Digitalisering hebben met grote belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die mede namens u is verzonden, met de Standen van de Uitvoering 2024 van onder andere Logius en het Adviescollege ICT-Toetsing (AcICT).[2] Naar aanleiding van deze Standen van de Uitvoering hebben de leden van de fractie van **PRO** nog enkele vragen.

De Kamerbrief met de reactie van de regering op standen van Logius, RvIG, Huis voor Klokkenluiders en AcICT 2024 is pas op 17 april 2026 aan de Tweede Kamer verstuurd en op 5 juni 2026 aan de Eerste Kamer. De rapporten zelf dateren van voorjaar 2025 (Logius 1 mei 2025, AcICT 16 mei 2025).

De publicatie op de website staatvandeuitvoering.nl vindt ook maanden na afronding plaats en de reactie van de regering duurde bijna een jaar.

1. Welk signaal geeft u af door bijna één jaar later te reageren op de noden uit de uitvoering?
2. Wat acht u een wenselijke termijn voor een reactie op de standen van de uitvoering?
3. Welke toezegging wil de regering doen ten aanzien van de toekomstige reactietermijn op de standen van de uitvoering en de toezending aan de Tweede en Eerste Kamer hiervan?
4. Welke afspraak kan gemaakt worden over een betere informatievoorziening aan de Eerste Kamer over de standen van de uitvoering? Bent u bereid om deze direct na afronding door de uitvoeringsorganisaties door te sturen, dus nog voor er een reactie van de regering is? Zo nee, waarom niet?
5. Zijn de Standen van de Uitvoering van Logius en van AcICT van 2025 en 2026 al gereed? Zo ja, kunnen deze meegestuurd worden met de antwoorden op deze vragen?

In de brief staat "*In de standen is een duidelijke rode draad te zien. Uit de knelpunten die de uitvoeringsorganisaties en adviescolleges benoemen blijkt dat er nog onvoldoende sprake is van heldere en uitvoerbare opdrachten. De meest genoemde oorzaken die hieraan ten grondslag liggen zijn complexe wet- en regelgeving en de geringe betrokkenheid van uitvoering bij beleid. De uitvoeringsorganisaties hebben de indruk dat de uitvoerbaarheid van beleidsplannen nog teveel als een randzaak wordt gezien. Terwijl het juist een integrale randvoorwaarde zou moeten zijn voor het realiseren van beleidsdoelen. Ondanks dat er al goede stappen zijn gezet, zoals de verankering van uitvoeringstoetsen in het Beleidskompas, het vooraf toetsen op het doenvermogen en de organisatie van trialogen tussen beleid, uitvoering en politiek, blijft verdere verbetering mogelijk en nodig. Het kabinet streeft naar*

[2] *Kamerstukken I* 2025/26, 29.362, AR.

verdere vereenvoudiging van wet- en regelgeving en naar de actieve betrokkenheid van de uitvoerders bij de beleidsontwikkeling” en “*Ik vraag uw Kamer om steun voor het centraal blijven stellen van de uitvoerbaarheid van wetgeving. Ter beeldvorming noem ik een aantal praktijkvoorbeelden die de organisaties hebben aangedragen die betrekking hebben op de oorzaken”*.[3] Verder worden in de brief enkele goede voorbeelden genoemd waarbij de uitvoering mee heeft gedacht over nieuw beleid.

Deze leden delen de analyse dat de uitvoering, ondanks alle mooie woorden en goede voornemens, onvoldoende positie heeft bij het maken van nieuw beleid en wet- en regelgeving. Deze leden steunen daarom de oproep om uitvoerbaarheid van wetgeving centraal te blijven stellen van harte. Zij stellen hierover enkele vragen:

6. In de analyse ontbreekt volgens deze leden een reflectie op de verantwoordelijkheid van de regering voor uitvoerbaarheid van wetgeving. De regering is primair aan zet bij het maken van beleid en wetten. Hoe gaat u er daadwerkelijk zorgen dat uitvoerders serieus betrokken worden bij beleid? Welke concrete maatregelen bent u voornemens te nemen? Wanneer zijn hier welke resultaten van te verwachten?
7. Recent verscheen een inzichtelijk rapport van de Algemene Rekenkamer waaruit, per ministerie, blijkt hoe slecht het gesteld is met de uitvoerbaarheidstoetsen. Deze leden ontvangen graag een reactie op deze bevindingen. Wat is er nodig om concrete verbeteringen te realiseren?
8. Bent u bereid om, eventueel per ministerie, concrete doelen te stellen bij de kwantiteit en kwaliteit van uitvoerbaarheidstoetsen? Bijvoorbeeld komend jaar een uitvoerbaarheidstoets bij minimaal 80% van alle wetten?
   a. Zo ja, welke dan? Zo nee, waarom niet?

In de brief wordt ingegaan op een van de belangrijke knelpunten die de uitvoeringsorganisaties, onder andere Logius, ervaren, namelijk de complexiteit van de opdracht die vaak door diverse opdrachtgevers wordt gegeven en die soms conflicterende eisen aan de uitvoering stellen. In de brief wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) als voorbeeld genoemd, maar wordt niet ingegaan op de vraag hoe dit hardnekkig knelpunt opgepakt gaat worden.

9. Wat gaat u concreet doen om verbetering aan te brengen? Deze leden lezen hier graag een toelichting op. Is er een plan van aanpak? Wie is hiervoor verantwoordelijk, juist omdat dit knelpunt per definitie over meerdere portefeuilles heen gaat?
10. Hoe kan de Eerste Kamer volgen of monitoren of dit ook resultaten oplevert?

In de Stand van de Uitvoering van Logius wordt een oproep gedaan om te komen tot een betrouwbare en veilige infrastructuur, waaronder clouddienstverlening. In de Stand van de Uitvoering van het Adviescollege ICT-toetsing wordt hier ook aandacht voor gevraagd middels de te maken keuze voor een overheidscloud, of (soms) juist niet (of bijvoorbeeld een overheidsdatacenter). Deze leden vinden dit niet onbelangrijk in de

[3] *Bijlage bij Kamerstukken II* 2025/26, 29.362, AR, p. 1.

huidige bijzondere geopolitieke situatie. In de brief wordt er niet inhoudelijk gereageerd op deze oproep.

11. Graag ontvangen deze leden alsnog een reactie hierop.

In de Stand van de Uitvoering van Adviescollege ICT-toetsing worden driehoofdpunten aangekaart. Eén daarvan betreft de oproep om meer tijd te nemen om alternatieve oplossingsvoorstellen te onderzoeken. In de brief wordt er niet inhoudelijk gereageerd op deze oproep.

12. Graag ontvangen deze leden alsnog een reactie hierop. Wat gaat u concreet doen om verbetering aan te brengen? Deze leden lezen hier graag een toelichting op. Is er een plan van aanpak?

De vaste commissie voor Digitalisering ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de commissie Digitalisering
G.V.M. Veldhoen

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS KONINKRIJKSRELATIES EN SLAGVAARDIGE OVERHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2026

Op 30 september 2026 heeft u namens de leden van de fractie PRO, enkele vragen en opmerkingen over de Stand van de Uitvoering van de Logius en Adviescollege ICT-Toetsing toegezonden. Onderstaand worden de vragen en opmerkingen per stuk beantwoord.

Vraag 1
Welk signaal geeft u af door bijna één jaar later te reageren op de noden uit de uitvoering?

Antwoord 1
We staan continue in contact met onze uitvoering, en werken continue samen aan het verbeteren van de ervaren knelpunten. De jaarlijkse brief aan uw Kamer is slechts één van de manieren waarop geacteerd wordt. In de brief ga ik in op de onderliggende oorzaken van de knelpunten, waarvoor een integrale analyse is uitgevoerd. Deze grondigheid doet recht aan de complexiteit van de knelpunten die de uitvoering ervaart.

Vraag 2
Wat acht u een wenselijke termijn voor een reactie op de standen van de uitvoering?

Antwoord 2
Een reactie met gepaste grondigheid heeft mijn prioriteit.

Vraag 3
Welke toezegging wil de regering doen ten aanzien van de toekomstige reactietermijn op de standen van de uitvoering en de toezending aan de Tweede en Eerste Kamer hiervan?

Antwoord 3
Zie hiervoor de antwoorden op de vorige vragen.

Vraag 4
Welke afspraak kan gemaakt worden over een betere informatievoorziening aan de Eerste Kamer over de standen van de uitvoering? Bent u bereid om deze direct na afronding door de uitvoeringsorganisaties door te sturen, dus nog voor er een reactie van de regering is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
De afzonderlijke standen worden voorafgaand aan de reactie van de regering gepubliceerd op de website van Staat van de Uitvoering[4]. Ik stuur deze voor de volledigheid ook mee met de brief aan uw Kamer. Deze integrale verzending houdt het proces gestructureerd en efficiënt.

Vraag 5
Zijn de Standen van de Uitvoering van Logius en van AcICT van 2025 en 2026 al gereed? Zo ja, kunnen deze meegestuurd worden met de antwoorden op deze vragen?

[4] https://staatvandeuitvoering.nl/

Antwoord 5
De Stand van de Uitvoering is een instrument waar uitvoeringsorganisaties zelf over gaan. De Standen over 2026 zijn uiteraard nog niet gereed, gezien het terugkijkende karakter.
Voor Logius geldt dat zij over 2025 geen afzonderlijke Stand van de Uitvoering heeft opgesteld. Op het moment dat deze opgesteld zou worden, was de Stand over 2024 nog niet verstuurd naar uw Kamer. Logius heeft er daarom voor gekozen de knelpunten over 2025 op te nemen in het jaarverslag over 2026. In het aankomende jaar zal Logius een nieuwe stand van de uitvoering over 2026 gaan opstellen.
Voor AcICT geldt dat zij over 2025 geen Stand van de Uitvoering heeft uitgebracht. Zij heeft de rode draden uit hun adviezen opgenomen in hun jaarrapportage. Deze jaarrapportage over 2025[5] is op 9 april 2026 gepubliceerd. Daarbij geldt dat AcICT vanaf 2027 formeel onder de verantwoordelijkheid van mijn collega van Economische Zaken en Klimaat zal vallen.

Vraag 6
In de analyse ontbreekt volgens deze leden een reflectie op de verantwoordelijkheid van de regering voor uitvoerbaarheid van wetgeving. De regering is primair aan zet bij het maken van beleid en wetten. Hoe gaat u er daadwerkelijk zorgen dat uitvoerders serieus betrokken worden bij beleid? Welke concrete maatregelen bent u voornemens te nemen? Wanneer zijn hier welke resultaten van te verwachten?

Antwoord 6
Uitvoerbaarheid van wetgeving is een Rijksbreed thema waar meerdere initiatieven voor lopen. Zowel bij BZK als onder verantwoordelijkheid van mijn collega van Justitie en Veiligheid op gebied van wetgevingskwaliteitsbeleid. Daarvoor is onder andere de Kamerbrief Agenda Wetgevingskwaliteit[6] met uw Kamer gedeeld op 6 juni 2025. Daarin staat beschreven hoe Rijksbreed gewerkt gaat worden aan verbeteren van de wetgevingskwaliteit. Het tijdig betrekken van uitvoeringsorganisaties bij het opstellen van wetgeving is daarin meegenomen. Ook wordt in opdracht van de Interdepartementale Stuurgroep Beleidskwaliteit gewerkt aan vereenvoudiging van het Beleidskompas en een verkenning naar de vereenvoudiging van de voorgeschreven toetsen en kwaliteitseisen.

Voor de inzet bij BZK verwijs ik naar bijgevoegd Plan van Aanpak Beleidskwaliteit en Gedragskennis (bijlage 1). Hierin wordt de coördinatie op beleidskwaliteit geborgd met een vaste en geformaliseerde plek in de organisatie, wat eventuele escalatie via de ambtelijke lijn mogelijk maakt. In die aanpak zit, naast bewustwording en training, ondersteuning op concrete beleidsdossiers via een Beleidskompasconsult. Het resultaat wat hiermee beoogd wordt is dat meer beleidsmedewerkers vaker en beter volgens en met het Beleidskompas werken. Daarnaast wordt in de modernisering van de kaderwet zbo’s gezorgd dat uitvoerders eerder en serieuzer worden betrokken bij beleid. Concretere doelen staan in bijgevoegd plan.

Vraag 7
Recent verscheen een inzichtelijk rapport van de Algemene Rekenkamer waaruit, per ministerie, blijkt hoe slecht het gesteld is met de uitvoerbaarheidstoetsen. Deze leden ontvangen graag een reactie op deze bevindingen. Wat is er nodig om concrete verbeteringen te realiseren?

Antwoord 7

[5] https://www.adviescollegeicttoetsing.nl/documenten/2026/04/09/jaarrapportage-2025
[6] https://www.eerstekamer.nl/nonav/brief_in/20250606/ek_agenda_wetgevingskwaliteit

Naar aanleiding van de inzichten van de Algemene Rekenkamer zijn er een aantal concrete verbetertrajecten gestart. De verschillende ministeries zijn zelf verantwoordelijk voor een reactie op de verantwoordingrapporten en het verbeteren van de eigen kwaliteit. Zoals u bekend heeft uw Kamer de mogelijkheid om de desbetreffende bewindspersoon hier over te bevragen. Voor concrete verbeteringen binnen mijn ministerie verwijs ik naar het eerder genoemde Plan van Aanpak Beleidskwaliteit en Gedragskennis.

Vraag 8
Bent u bereid om, eventueel per ministerie, concrete doelen te stellen bij de kwantiteit en kwaliteit van uitvoerbaarheidstoetsen? Bijvoorbeeld komend jaar een uitvoerbaarheidstoets bij minimaal 80% van alle wetten? Zo ja, welke dan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8
Ik wijs er graag op dat de toets voor uitvoerbaarheid en handhaving een verplichte kwaliteitseis is en dus in alle gevallen, waar een uitvoerder bij betrokken is, dient te worden uitgevoerd.
Gezien ieder ministerie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het eigen beleid, ligt het niet in de rede om een dergelijk quotum op te leggen.

Vraag 9
In de brief wordt ingegaan op een van de belangrijke knelpunten die de uitvoeringsorganisaties, onder andere Logius, ervaren, namelijk de complexiteit van de opdracht die vaak door diverse opdrachtgevers wordt gegeven en die soms conflicterende eisen aan de uitvoering stellen. In de brief wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) als voorbeeld genoemd, maar wordt niet ingegaan op de vraag hoe dit hardnekkig knelpunt opgepakt gaat worden.
Wat gaat u concreet doen om verbetering aan te brengen (in het Digitaal Stelsel Omgevingswet)? Deze leden lezen hier graag een toelichting op. Is er een plan van aanpak? Wie is hiervoor verantwoordelijk, juist omdat dit knelpunt per definitie over meerdere portefeuilles heen gaat?

Antwoord 9
Een van de voorzieningen waar Logius aan werkt in het DSO is de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB). De LVBB is ontworpen als generieke publicatievoorziening voor de gehele Nederlandse overheid en wordt hierom ondergebracht bij Logius. De LVBB zorgt ervoor dat besluiten van bevoegde gezagen rechtsgeldig gepubliceerd worden. Bevoegde gezagen leveren hun besluiten aan in de Standaard Officiële Publicaties (STOP) aan de LVBB. Hierom is een samenhang en hebben ontwikkelingen van de één invloed op de ander, waardoor nauwe samenwerking noodzakelijk is.
Om verbetering daarin aan te brengen werk ik samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) aan het generiek maken van de LVBB. Momenteel ligt de verantwoordelijkheid nog bij de minister van VRO, maar deze verantwoordelijkheid wordt binnenkort bij mij belegd als staatssecretaris van Binnenlandse Zaken. De overdracht van de LVBB is bijna rond en zodra deze volledig is overgedragen is het mijn voornemen om de basis van deze voorziening onder te brengen binnen de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Hiermee wordt het samenbrengen van alle belanghebbenden geborgd in de doorontwikkeling.

Vraag 10
Hoe kan de Eerste Kamer volgen of monitoren of dit ook resultaten oplevert?

Antwoord 10

Jaarlijks ontvangt uw Kamer een voortgangsbrief over de uitvoering van de Omgevingswet, waarin ook de voortgang van de LVBB en de implementatie van de nieuwe STOP-standaarden worden besproken. Eind dit jaar ontvangt uw Kamer deze voortgangsbrief van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Verder benoem ik resultaten in het kader van de Stand van de Uitvoering in mijn brieven rondom dit onderwerp, en ik zal in de komende brief specifiek op dit punt terugkomen.

Vraag 11
In de Stand van de Uitvoering van Logius wordt een oproep gedaan om te komen tot een betrouwbare en veilige infrastructuur, waaronder clouddienstverlening. In de Stand van de Uitvoering van het Adviescollege ICT-toetsing wordt hier ook aandacht voor gevraagd middels de te maken keuze voor een overheidscloud, of (soms) juist niet (of bijvoorbeeld een overheidsdatacenter). Deze leden vinden dit niet onbelangrijk in de huidige bijzondere geopolitieke situatie. In de brief wordt er niet inhoudelijk gereageerd op deze oproep. Graag ontvangen deze leden alsnog een reactie hierop.

Antwoord 11
Mijn voorvanger heeft een reactie gegeven op deze oproep in de begeleidende brief bij de Jaarrapportage 2024 van het Adviescollege ICT-toetsing[7]. Afgelopen zomer heeft de Staatssecretaris van EZK, mede namens mij, de Kamerbrief over herziening rijksbreed cloudbeleid 2026[8] met uw Kamer gedeeld waarin verdere invulling wordt gegeven aan de oproep.

Vraag 12
In de Stand van de Uitvoering van Adviescollege ICT-toetsing worden drie hoofdpunten aangekaart. Eén daarvan betreft de oproep om meer tijd te nemen om alternatieve oplossingsvoorstellen te onderzoeken. In de brief wordt er niet inhoudelijk gereageerd op deze oproep. Graag ontvangen deze leden alsnog een reactie hierop. Wat gaat u concreet doen om verbetering aan te brengen? Deze leden lezen hier graag een toelichting op. Is er een plan van aanpak?

Antwoord 12
Mijn voorvanger heeft ook hier een reactie gegeven op deze oproep in de begeleidende brief bij de Jaarrapportage 2024 van het Adviescollege ICT-toetsing. Daaropvolgend is in de Verzamelbrief digitalisering december 2025[9] het voorstel over het verbeteren van de beheersing van de grote ICT-activiteiten met uw Kamer gedeeld.

De staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid,

Eric van der Burg

[7] https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20250627/brief_regering_jaarrapportage_2024/
[8] https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20260703/brief_regering_herziening/
[9] https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20251218/brief_regering_verzamelbrief/